

Het competentieprofiel van de praktijkopleider voor de opleiding tot verpleegkundig specialist

Inleiding

Dit competentieprofiel is vastgesteld door het College Specialismen Verpleegkunde op 17 november 2014.

Het profiel is ontwikkeld op basis van de volgende uitgangspunten:

- Het profiel moet toepasbaar zijn in elke praktijkinstelling.
- Het moet praktisch bruikbaar zijn.
- Het moet herkenbaar zijn voor praktijkopleiders

Een soortgelijk competentieprofiel voor opleiders van de medisch specialisten is als voorbeeld gebruikt.

Doel competentieprofiel

Het doel van het competentieprofiel is het borgen of verbeteren van de kwaliteit van de praktijkopleiding. Het profiel is een hulpmiddel:

- waarmee aan (potentiële) praktijkopleiders, betrokken beroepsbeoefenaren en instellingsmanagement duidelijk gemaakt wordt wat er van een praktijkopleider wordt verwacht;
- om te gebruiken bij de visitaties van de praktijkopleiding door de RSV (in de vorm van een leidraad, niet van een harde erkenningseis);
- om de scholingsbehoefte van praktijkopleiders en de andere functionarissen met een opleidingsrol vast te stellen;
- voor aanbieders van scholing om scholing voor praktijkopleiders en andere leden van de opleidingsgroep te ontwikkelen.

Structuur

In het competentieprofiel zijn alle aspecten van de rol van de praktijkopleider op hoofdlijnen beschreven.

Voor de leesbaarheid en overzichtelijkheid zijn deze aspecten in drie categorieën ingedeeld:

I Werkbegeleiding/opleiden in de praktijk

II Toetsen en beoordelen

III De coördinatie en organisatie van de praktijkopleiding

Gebruikte definities

Beoordelen:

Interpretatie van de toetsresultaten ten opzichte van een norm; assessment of learning (AOL).

Cursorisch onderwijs:

Niet-patiëntgebonden en niet-organisatiegerelateerde trainings- en onderwijsactiviteiten.

Formeel onderwijs:

Diverse vormen van onderwijs in de praktijkinstelling, aanvullend op de directe werkbegeleiding, zoals klinische lessen, journal club, casuïstiek bespreking, supervisie en intervisie.

Hoofdopleider:

Een verpleegkundige in het bezit van een universitaire mastergraad, werkzaam in een opleidingsinstelling en door de registratiecommissie als hoofdopleider erkend.

Opleidingsgroep:

Alle functionarissen met een rol ten aanzien van de praktijkopleiding van de verpleegkundig specialist gezamenlijk, noemen we hier de opleidingsgroep. Hiertoe worden zowel beroepsbeoefenaren gerekend met een directe opleidingstaak als bijvoorbeeld de manager van het leerhuis met een taak ten aanzien van de organisatie van de praktijkopleiding.

Praktijkopleider:

Een verpleegkundig specialist¹ werkzaam in een praktijkinstelling en door de registratiecommissie als praktijkopleider erkend.

Praktijkopleiding:

In een praktijkinstelling leren van vaardigheden en de daaraan ten grondslag liggende wetenschappelijke concepten, resp. de denk- en werkwijzen die nodig zijn voor het functioneren als verpleegkundig specialist in het betreffende specialisme waarbij in toenemende mate zelfstandig wordt gewerkt onder begeleiding van een praktijkopleider.

Toetsen:

Vaststellen of en in welke mate aan leerdoelen is voldaan; assessment for learning (AFL).

Werkbegeleiding:

begeleiding/coaching bij het directe leren in de werksituatie, incl. het begeleiden van praktijkopdrachten die vanuit de opleiding worden verstrekt. Werkbegeleiding kan worden gegeven door de praktijkopleider, werkbegeleider, mentor en/of (medisch) leermeester.

¹ Op grond van een overgangsregeling kan ook een geneeskundig specialist door de registratiecommissie erkend zijn als praktijkopleider.

Op wie is het competentieprofiel van toepassing

Situatie 1

Het profiel is in zijn volle omvang van toepassing op de praktijkopleider, wanneer deze binnen een instelling de enige opleidingsfunctionaris voor de praktijkopleiding van verpleegkundig specialisten is.

Situatie 2

Binnen een praktijkinstelling zijn bijna altijd meerdere personen in een formele opleidingsrol betrokken bij de opleiding tot verpleegkundig specialist. Samen worden zij aangeduid als de *opleidingsgroep*. De erkende praktijkopleider voert een aantal opleidingstaken zelf uit en een ander deel van de taken is belegd bij één en meestal meer andere beroepsbeoefenaren. De verantwoordelijkheid voor het geheel van de praktijkopleiding ligt bij de (erkende) praktijkopleider.

In deze situatie zullen alle competenties zoals beschreven in het competentieprofiel aantoonbaar aanwezig moeten zijn binnen de praktijkinstelling -verdeeld over de leden van de opleidingsgroep.

Bovendien is van belang dat:

- alle taken adequaat zijn belegd;
- duidelijk is wie welke taak heeft en hierover helder wordt gecommuniceerd;
- alle leden van de opleidingsgroep, incl. de praktijkopleider zelf, aan de competenties behorend bij hun specifieke rol voldoen;
- alle leden van de opleidingsgroep door middel van deskundigheidsbevordering deze competenties op peil houden.